

Sygn. akt VI U 31/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Góralska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Żarkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2016 r. w S.

sprawy **A. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.**

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 18 listopada 2015 roku, nr (...) - (...) /RKS-2/349

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. B. prawo do zwrotu nienależnie opłaconych składek;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz A. B. kwotę 180 (stu osiemdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Elżbieta Góralska.

Sygn. akt VI U 31/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 18 listopada 2015 roku, po rozpatrzeniu wniosku z 1 października 2015 roku odmówił wnioskodawczyni A. B. zwrotu nienależnie opłaconych składek, z powodu błędów w dokumentacji rozliczeniowej widniejącej na koncie płatnika składek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że z uwagi na fakt, że A. B. zadeklarowała za sierpień 2015 roku podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wyższą od minimalnej, brak jest podstaw do jej późniejszego zmniejszenia w dokumentach rozliczeniowych korygujących, gdyż przepis ten stosuje się do najmniejszej podstawy wymiaru składek.

W odwołaniu od powyższej decyzji A. B. wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie zwrotu nienależnie opłaconych składek w wysokości 695,43 zł oraz o zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczona wskazała, że 1 września 2015 roku złożyła deklaracje rozliczeniową za sierpień 2015 roku, wskazując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w

wysokości 9.000,00 zł. Następnie w dniu 29 września 2015 roku skorygowała deklaracje rozliczeniową za okres od 25 sierpnia 2015 roku do 14 września 2015 roku, pomniejszając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, za okres uzyskanego zasiłku chorobowego za sierpień 2015 roku, do kwoty 6.968,76 zł i wystąpiła o zwrot nadpłaconych składek. Dalej ubezpieczona przytoczyła wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 maja 2014 roku wydany w sprawie III AUa 953./13, w którym to orzeczeniu Sąd Apelacyjny wskazał, iż obniżenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o których mowa w art. 18 ust. 9 i 10 ustawy, nie dotyczy wyłącznie sytuacji, w której zadeklarowano najniższą podstawę wymiaru składek. Zmniejszenie to dotyczy również wyższej niż minimalna zadeklarowanej podstawy wymiaru składek. Zdaniem odwołującej powyższe orzeczenie znajduje zastosowanie w jej sprawie, bowiem wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie dotyczy analogicznej sytuacji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. B. od grudnia 2010 roku zgłoszona jest do obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (w tym dobrowolnie do ubezpieczenia chorobowego). W okresie do kwietnia 2015 roku deklarowała minimalną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, a od maja 2015 roku w kwocie kilkukrotnie wyższej.

W dniu 1 września 2015 roku A. B. złożyła deklarację rozliczeniową za sierpień 2015 roku, ze wskazaniem podstawy wymiaru składek w kwocie 9.000,00 zł.

Niesporne, a nadto dowód:

wydruk z Centralnej Ewidencji, k. 9 akt sprawy,

deklaracja rozliczeniowa ZUS DRA z informacją o wysyłce, k. 10,11 akt sprawy,

Od dnia 25 sierpnia 2015 roku do 14 września 2015 roku wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Zgodnie z obowiązującą w oddziałach ZUS praktyką, powódka przed uzyskaniem zasiłku chorobowego we wrześniu 2015 roku, złożyła za sierpień 2015 roku deklarację, nie uwzględniającą faktu przebywania na zwolnieniu lekarskim.

Po uzyskaniu w dniu 25 września 2015 roku przelewu bankowego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tytułem wypłaty zasiłku chorobowego, powódka zgłosiła ten fakt J. K., która świadczy powódce usługi w zakresie rozliczeń z ZUS-em. J. K. niezwłocznie sporządziła korektę deklaracji rozliczeniowej A. B. za sierpień 2015 roku, ze wskazaniem podstawy wymiaru składek za sierpień 2015 roku w kwocie 6.967,76 zł. Deklaracja została wysłana do ZUS-u dnia 29 września 2015 roku.

W dniu 7 października 2015 roku, do organu rentowego wpłynął wniosek powódki o zwrot nadpłaconych składek

Powódka nie ma żadnych założeń z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Dowód:

korekta deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA z informacją o wysyłce, k. 12,13 akt sprawy,

potwierdzenie przelewu zasiłku chorobowego, k. 33 akt sprawy,

wniosek o zwrot nadpłaconych składek, k. 39 plik akt ZUS,

zeznania świadka J. K., zapis a-v rozprawy z 19.07.2016r., protokół, k. 72v-73 akt sprawy.

Przy założeniu słuszności odwołania na dzień 24 czerwca 2016 roku na koncie płatnika składek A. B. figuruje nadpłata na FUZ w kwocie 695,43 zł.

Niesporne, a nadto pisma ZUS, k. 64, 70 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej okazało się uzasadnione.

Podstawą prawną żądania są przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, odnoszące się do zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z przepisami art. 18 ust. 9 i 10 tej ustawy, za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii, czy dopuszczalność obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, o którym mowa w art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej, dotyczy wyłącznie sytuacji, w której zadeklarowano najniższą podstawę wymiaru składki. W orzecznictwie przeważa pogląd, który Sąd Okręgowy w pełni podziela, że prawo zmniejszenia podstawy wymiaru składek dotyczy również wyższej niż minimalna zadeklarowanej podstawy wymiaru składek (wyroki SA w Szczecinie z dnia 22 maja 2014r., III Aua 953/13, wyrok SA w Katowicach z 17 maja 2011 r., III AUa 2177/10).

Z cytowanych orzeczeń wynika, iż celem regulacji zawartej w powołanym przepisie jest możliwość zmniejszenia zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne niezależnie od tego, czy jest ona minimalna, czy też wyższa. Ograniczenie wprowadzające zasadę, że tylko najniższa podstawa wymiaru składek mogłaby ulec zmniejszeniu, nie znajduje uzasadnienia aksjologicznego. Celem sformułowania art. 18 ust. 9 w ten sposób było zaznaczenie przez ustawodawcę, że również minimalna zadeklarowana podstawa wymiaru składek może ulec proporcjonalnemu zmniejszeniu na zasadach wynikających z tego artykułu, ale nie dotyczy to wyłącznie takiej podstawy. Celowe jest, aby każdej wysokości zadeklarowana podstawa wymiaru składek mogła zostać proporcjonalnie zmniejszona w miesiącach, w których objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi trwało jedynie przez część miesiąca.

Zauważyć należy, iż przyjęcie odmiennej interpretacji prowadziłoby do tego, że za 24 dni sierpnia 2015 roku, powódka wskazała podstawę wymiaru składek przekraczającą ustawowo wprowadzony limit. Zgodnie bowiem z przepisem art. 20 ust 3 ustawy systemowej, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10. Nie bez znaczenia jest także fakt, iż praktyka składania deklaracji nie uwzględniających faktu przebywania na zwolnieniu lekarskim przed otrzymaniem zasiłku chorobowego ukształtowała się pod wpływem orzecznictwa i wymogów organu rentowego. Ustalenie takie jednoznacznie wynika z zeznań J. K., a nadto fakt ten jest znany Sądowi z urzędu z ustaleń faktycznych dokonywanych w analogicznych sprawach.

W tej sytuacji w ocenie Sądu nie może budzić wątpliwości dopuszczalność i skuteczność dokonanej na podstawie art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej - przez J. K. działającą w imieniu powódki i świadczącej na jej rzecz usługi w zakresie rozliczeń z ZUS-em - korekty deklaracji za sierpień 2015 roku, co nastąpiło niezwłocznie po otrzymaniu informacji o otrzymaniu przez powódkę zasiłku chorobowego.

Zauważyć należy, iż skoro pozwany dopuszcza na podstawie przepisów art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej korygowanie kwoty najniższej podstawy wymiaru składek (k 47 vertre, k 78), to tym samym potwierdza praktykę,

o której zeznała świadek J. K.. W innym przypadku organ rentowy również w przypadku najniższej podstawy wymiaru składek wymagałby, aby podstawa wymiaru składek była zmniejszana od razu w pierwszej deklaracji składanej za poprzedni miesiąc, bez potrzeby jej korygowania. Z zeznań świadka M. F. wynika bowiem, iż składając we wrześniu deklarację za sierpień skarżąca winna była jako podstawę wymiaru składki wskazać od razu kwotę 6967,76 zł. Natomiast kiedy płatnik wskazuje minimalną podstawę wymiaru składki może złożyć korektę deklaracji po otrzymaniu zasiłku chorobowego.

Zgodnie z art. 41 ust. 6 i 7a oraz art. 47 ust. 3 ustawy systemowej, płatnik składek w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w imiennym raporcie miesięcznym, jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni imienny raport miesięczny korygujący, a wraz z nim deklarację rozliczeniową korygującą, w formie nowych dokumentów zawierających wszystkie prawidłowe informacje. Do czasu złożenia przez płatnika składek dokumentów korygujących poświadczających, że składki opłacono nienależnie, nie można stwierdzić „nadpłaty” i dokonać jej zwrotu. W niniejszej sprawie J. K. złożyła poprawną deklarację rozliczeniową za sierpień 2015 roku z której wynikało, iż za miesiąc ten składki zostały nadpłacone. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 6a, nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek. W myśl art. 24 ust. 6c po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot. Skoro powódka nadpłaciła składki za sierpień 2015 roku, wniosek o zwrot nadpłaconych składek okazał się uzasadniony. Organ rentowy nie kwestionował przy tym żądanej przez płatnika kwoty i nie wskazywał, by istniały inne poza odmienną interpretacją art. 18 ust. 9 ustawy systemowej przyczyny odmowy zwrotu składek.

Ustalony w sprawie stan faktyczny oparto na podstawie niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów, w tym znajdujących się w aktach sprawy, aktach emerytalnych. Jako w pełni wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka J. K., gdyż były one konsekwentne, logiczne, spójne, a nadto korespondowały z dowodami w postaci dokumentów. Jako wiarygodne Sąd ocenił także zeznania świadka M. F., która zeznała, że zdarzają się przypadki że deklaracje od razu składane są z pomniejszoną podstawą wymiaru składek, (a więc są też inne). Ponadto świadek przyznała, że nie ma wiedzy jak działają zasiłków ocenia takie deklaracje. Jako wiarygodne, lecz nie mające znaczenia dla stanu faktycznego sprawy Sąd uznał dokumenty załączone do pisma z dnia 27 lipca 2016r. Dodać można, że decyzja i wyrok wydane w sprawie E. K. zapadły na podstawie odmiennych niż w tej sprawie okoliczności faktycznych.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. B. prawo do zwrotu nienależnie opłaconych składek, o czym orzekła w pkt I wyroku.

W punkcie II wyroku – w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu(Dz.U. z 2013 r. poz. 461),Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz odwołującej się kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

3. (...).

4. (...)